

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ННІ

«Європейська школа бізнесу»

Юлія РЕМИГА

від «___» _____ 2023р.

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Галузь знань:	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність:	053 «Психологія»

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи психології» розроблена на основі навчального плану №053бд/23-13, схваленого на засіданні Вченої ради університету (протокол №4 від 30.05.2023 р.).

РОЗРОБНИК: Вишневська Олена Павлівна, доцент кафедри туризму та соціально-гуманітарних дисциплін, к.психол.н.

РЕЦЕНЗЕНТ: Власенко Олена Олександрівна, доцент кафедри туризму та соціально-гуманітарних дисциплін, к.екон.н.

Гарант ОП («Психологія») _____ Вишневська О.П.

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні кафедри туризму та соціально-гуманітарних дисциплін, протокол №1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри туризму
та соціально-гуманітарних дисциплін _____ Дудка Т.Ю.

Розглянуто і схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту «Європейська школа бізнесу», протокол № 1 від «11» вересня 2023 р.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи психології» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) першого (бакалаврського) рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія».

Опис навчальної дисципліни (анотація).

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Нормативна	
Розділів – 2	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки	
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПСИХОЛОГІЇ ЯК НАУКИ.		1-й	
Змістовий модуль II. ОСОБИСТІСТЬ ТА ЇЇ ІНДИВІДУАЛЬНО- ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ.		Семестр	
		2-й	
		Лекції	
Загальна кількість годин – 90		8 год.	
		Практичні	
Тижневе навантаження: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6		Освітній рівень: Перший (бакалаврський) рівень	Самостійна робота
	46 год.		
	Вид контролю:		
	залік		

Предметом вивчення навчальної дисципліни є явища психічного життя людини; механізми формування та функціонування психіки; розвиток і формування особистості в процесі міжособистісної взаємодії.

Міждисциплінарні зв'язки: курс вивчення дисципліни пов'язаний із теоретичними та практичними аспектами наступних дисциплін: філософія, психологія особистості, психологія міжособистісного спілкування, психологія сім'ї, загальна психологія, математичні методи у психології.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є: розгляд основних принципів виникнення, розвитку та функціонування психіки та детальне вивчення становлення особистості як її носія; аналіз розвитку механізмів психічної діяльності як чиннику виникнення людської свідомості.

1.1. Завдання вивчення дисципліни:

- вивчення основних історичних етапів формування та становлення психології як самостійної науки;
- ознайомлення із психікою, формування уявлень про психічні процеси як важливі компоненти людської діяльності;
- вивчення галузей психологічного знання та взаємозв'язку основ психології з іншими дисциплінами;
- ознайомлення із емоційно-вольовими та психічними процесами людини.

1.2. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузях психології, що передбачає застосування основних психологічних теорій, методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. .
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі
Матриці компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння / навички	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
1.	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузях психології, що передбачає застосування основних психологічних теорій, методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.	основних понять і методів дослідження у психодіагностиці	формувати власні висновки на основі опрацьованої літератури	встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату	Відповідати за прийняття рішень

Загальні компетентності					
2.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	особливостей розвитку психодіагностичних знань в історії розвитку психологічної науки	проводити дослідження з метою виявлення тенденцій розвитку психодіагностик	встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату	відповідати за прийняття рішень
3.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	сучасного стану розвитку психологічних знань	характеризувати сучасний стан і перспективи розвитку психодіагностик в Україні	зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків	нести відповідальність за інформацію, що використовується в професійній діяльності
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності					
4.	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.	способів удосконалення власних професійних якостей	застосовувати професійні навички	встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату	нести відповідальність за власні дії та вчинки на рівні своєї професійної діяльності
5.	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.	способів удосконалення власних професійних якостей	застосовувати професійні навички	встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату	нести відповідальність за власні дії та вчинки на рівні своєї професійної діяльності

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Програмні результати навчання	ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. ПР 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій. ПР 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.
--------------------------------------	---

Отриманні знання дозволять:

знати:

- основні поняття загальної психології та основні властивості психічних процесів;
- основні типи темпераменту особистості та їх вплив на особливості формування характеру людини;
- основні методи психологічних досліджень та особливості їх використання.

ВМІТИ:

- користуватися прийомами розвитку вольових, комунікативних властивостей особистості, проявів рис характеру;
- застосовувати набуті знання для аналізу психологічної сутності різних проявів поведінки і діяльності особистості;
- проводити діагностичні дослідження для діагностики різних характеристик особистості.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни «Основи психології» відводиться 90 години - 3 кредити ЄКТС.

Програма навчальної дисципліни складається з 2 змістових модулів:

Модуль І. Загальні характеристики психології як науки.

Модуль ІІ. Особистість та її індивідуально-психологічні особливості.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПСИХОЛОГІЇ ЯК НАУКИ.

Тема 1. Предмет та задачі психології.

Загальна характеристика психології як науки. Предмет та задачі психології. Методологічні принципи психології.

Рекомендована література: [2;6;8;10].

Тема 2. Явища, що вивчає сучасна психологія.

Значення та завдання сучасної психології. Наукові та життєві психологічні знання. Система феноменів, що вивчаються сучасною психологією. Розвиток психіки та свідомості.

Рекомендована література: [1;4;10;13].

Тема 3. Етапи становлення психології як науки.

Історія розвитку психології. Донауковий міфологічний період. Психологія в рамках філософії: античний період, психологія в середні віки та епоху Відродження. Науковий етап та його школи. Сучасна психологія та її напрями.

Рекомендована література: [3;6;9;15].

Тема 4. Загальна характеристика методів психології.

Організаційні методи. Емпіричні методи. Методи обробки даних. Імпретаційні методи. Основні та допоміжні методи.

Рекомендована література: [1;5;6;10].

Тема 5. Галузі психологічного знання.

Загальні та спеціальні галузі психології. Фундаментальні та прикладні області психології. Практична психологія. Зв'язок психології з іншими науками.

Рекомендована література: [3;4;7;12].

Тема 6. Основні напрями психології.

Психоаналіз: історія, школи, методологічні принципи, методи, техніки. Біхевіоризм: історія, школи, методологічні принципи, методи, техніки. Гуманістична психологія: історія, школи, методологічні принципи, методи, техніки.

Рекомендована література: [5;8;9;13].

Тема 7. Поняття психіки.

Поняття психіки. Функції психіки. Структура психіки. Виникнення і розвиток психіки у філогенезі. Психіка як вища форма відображення об'єктивної реальності і особлива властивість високоорганізованої матерії — мозку.

Рекомендована література: [3;4;7;10].

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2. ОСОБИСТІСТЬ ТА ЇЇ ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ.

Тема 8. Особистість. Структура і розвиток особистості.

Біологічне і соціальне в структурі особистості. Взаємозв'язок понять індивід, особистість, індивідуальність. Структура особистості. Теорія Я-концепції. Сучасні теорії вивчення особистості. Біологічне, соціальне й культурне в людині.

Рекомендована література: [2;5;12;14].

Тема 9. Темперамент.

Сутність темпераменту. Історія розвитку вчення про темперамент. Типи вищої нервової діяльності і темперамент. Темперамент і стиль діяльності.

Рекомендована література: [6;8;12;13].

Тема 10. Характер.

Поняття характеру. Структура характеру. Типи акцентуйованих особистостей та їх ознаки. Сутність і суспільна зумовленість характеру. Структура характеру. Типологія характеру.

Рекомендована література: [1;6;11;13].

Тема 11. Психічні процеси.

Відчуття та його властивості. Види відчуттів. Сприйняття та його розвиток. Уява та її розвиток.

Рекомендована література: [3;6;9;14].

Тема 12. Пам'ять, увага та мислення.

Пам'ять її види. Увага та її властивості. Мислення. Чуттєві форми пізнання дійсності. Сприймання. Раціональні форми освоєння дійсності.

Рекомендована література: [2;3;8;10].

Тема 13. Діяльність та мовлення.

Психологічні основи діяльності людини. Сутність діяльності. Психологічна структура діяльності. Освоєння діяльності. Основні види діяльності.

Рекомендована література: [5;6;12;13].

Тема 14. Емоційно-вольова сфера.

Емоції і почуття. Функції емоцій і почуттів у житті людини. Теорії емоцій. Основні якості і форми переживання почуттів. Основні емоційні стани. Воля. Воля і вольові дії людини. Структура вольової дії. Вольові якості особистості.

Рекомендована література: [4;8;9;14].

Тема 15. Спілкування.

Спілкування. Сутність спілкування. Функції та структура спілкування. Спілкування як обмін інформацією. Спілкування як міжособистісна взаємодія.

Рекомендована література: [2;5;9;11].

Тема 16. Психологія конфліктів.

Дослідження конфліктів у психології. Характеристика психологічних конфліктів. Стратегії подолання конфліктів.

Рекомендована література: [2;5;6;13].

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд.	с. р.		л	пр	лаб	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий розділ 1.												
Предмет та задачі психології.	9	2	4			3						
Явища, що вивчає сучасна психологія.	4		2			2						
Етапи становлення психології як науки.	5		2			3						
Загальна характеристика методів психології.	7	2	2			3						

Галузі психологічного знання.	5		2			3						
Основні напрями психології.	5		2			3						
Поняття психіки.	5		2			3						
Разом за змістовим розділом 1	40	4	16			20						
Змістовий розділ 2.												
Особистість. Структура і розвиток особистості.	9	2	4			3						
Темперамент.	4		2			2						
Характер.	5		2			3						
Психічні процеси.	7	2	2			3						
Пам'ять, увага та мислення.	5		2			3						
Діяльність та мовлення.	5		2			3						
Емоційно-вольова сфера.	5		2			3						
Спілкування.	5		2			3						
Психологія конфліктів.	5		2			3						
Разом за змістовим розділом 2	50	4	20			26						
Всього	90	8	36	-	-	46				-	-	

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет та задачі психології.	2
2.	Явища, що вивчає сучасна психологія.	
3.	Етапи становлення психології як науки.	
4.	Загальна характеристика методів психології.	2
5.	Галузі психологічного знання.	
6.	Основні напрями психології.	
7.	Поняття психіки.	
8.	Особистість. Структура і розвиток особистості.	2
9.	Темперамент.	
10.	Характер.	
11.	Психічні процеси.	2
12.	Пам'ять, увага та мислення.	

.		
13	Діяльність та мовлення.	
.		
14	Емоційно-вольова сфера.	
.		
15	Спілкування.	
.		
16	Психологія конфліктів.	
.		
Разом:		8

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Програмою навчальної дисципліни лабораторні заняття не передбачені.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет та задачі психології.	4
2.	Явища, що вивчає сучасна психологія.	2
3.	Етапи становлення психології як науки.	2
4.	Загальна характеристика методів психології.	2
5.	Галузі психологічного знання.	2
6.	Основні напрями психології.	2
7.	Поняття психіки.	2
8.	Особистість. Структура і розвиток особистості.	4
9.	Темперамент.	2
10	Характер.	2
.		
11	Психічні процеси.	2
.		
12	Пам'ять, увага та мислення.	2
.		
13	Діяльність та мовлення.	2
.		
14	Емоційно-вольова сфера.	2
.		
15	Спілкування.	2
.		
16	Психологія конфліктів.	2

.		
Разом:		36

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Програмою навчальної дисципліни лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет та задачі психології.	3
2.	Явища, що вивчає сучасна психологія.	2
3.	Етапи становлення психології як науки.	3
4.	Загальна характеристика методів психології.	3
5.	Галузі психологічного знання.	3
6.	Основні напрями психології.	3
7.	Поняття психіки.	3
8.	Особистість. Структура і розвиток особистості.	3
9.	Темперамент.	2
10	Характер.	3
.		
11	Психічні процеси.	3
.		
12	Пам'ять, увага та мислення.	3
.		
13	Діяльність та мовлення.	3
.		
14	Емоційно-вольова сфера.	3
.		
15	Спілкування.	3
.		
16	Психологія конфліктів.	3
.		
Разом:		46

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни, такі як доповіді, повідомлення, есе, контент-аналіз нормативно-правових актів, контрольні роботи, які виконуються під час СРС, та інші види індивідуальних завдань, запропонованих викладачем, сприяють більш поглибленому вивченню студентом

(слухачем) теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань. Види індивідуальних завдань з навчальної дисципліни «Основи психології» визначаються робочим навчальним планом. Терміни подачі, виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються графіком, який розробляється кафедрою на кожний семестр. Індивідуальні завдання виконуються студентами (слухачами) самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача. Наявність позитивних оцінок, отриманих студентом (слухачем) за індивідуальні завдання, є необхідною умовою допуску до семестрового контролю з даної дисципліни.

10. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійне вивчення основ психології неможливе без використання літературних джерел. У наш час знайомство з літературою навіть із самого вузького питання становить нелегке й досить трудомістке завдання. Основи психології за період свого існування нагромадило величезну кількість літературних джерел - підручників і навчальних посібників, монографій та журнальних статей, публікацій. Тому раціональна організація вивчення літератури курсу особливо необхідна. Для ефективного використання літератури й виконання поза аудиторної контрольної роботи варто вести конспект підручників. Конспектування інших літературних джерел має рекомендаційний характер.

За підручником конспектуються лише ті питання, які через обмежене число лекцій та практичних занять не знайшли відбиття в лекційних конспектах й у зошитах для практичних занять. На лекціях і практичних заняттях розглядається найбільш складний матеріал, представлений у питаннях для самопідготовки, які наведені до кожної теми курсу. Усі інші питання, викладені в запропонованому підручнику конспектуються в зошиті для самостійних робіт. Треба ознайомитися спочатку з основною (підручниками й навчальними посібниками), а потім з прикладною (монографіями і статтями) літературою. При цьому важливо вивчити насамперед книги, а потім статті (у першу чергу останніх років видання) - вітчизняні й закордонні.

Матеріал для конспектування доцільно оформляти в такій послідовності: назва вивченої теми курсу; конспект робіт з питань психології (з вказівкою назви й сторінок першоджерела); конспект вказаних вище питань підручника (виписують їхні заголовки і сторінки підручника); конспект(за вибором студента) інших літературних джерел з даної теми (при цьому вказують їхніх авторів, назву, рік і місце видання, сторінки).

Завдання:

1. Опрацювання програмного матеріалу, що викладається на лекціях.
2. Підготовка до практичних, семінарських занять.
3. Виконання індивідуальних завдань (рефератів).
4. Підготовка до контрольних заходів (модульна контрольна робота).

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

До методів навчання дисципліни «Основи психології» відносяться: теоретичний та емпіричний аналіз та вивчення літератури, дослідження підґрунтя виникнення психологічної науки, її взаємозв'язку з іншими науками; вивчення та відпрацювання практичних знань та вмінь у використанні основних методів дослідження у психології: спостереженні та експерименті.

12. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Відповідно до плану вивчення дисципліни «Основи психології» передбачається проведення поточного та підсумкового контролю: поточний контроль передбачає проведення опитування під час практичних занять; контроль виконання ІНДЗ та інших видів робіт; підсумковий контроль реалізується у вигляді заліку.

Методи контролю:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Виконання завдань для самостійної роботи.
3. Виконання СНДЗ.
4. Проведення проміжних тестів.
5. Проведення поточного контролю.
6. Проведення підсумкового заліку.

13. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Формою підсумкового контролю є **залік**, який складається особисто в період призначений деканатом або за індивідуальним графіком, який затверджується навчальним планом. Основною формою підсумкового контролю є питання.

14. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи з дисципліни «Основи психології» здійснюється в балах відповідно до табл.14.1.

Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

Таблиця 14.1

Розподіл балів оцінювання успішності студентів з навчальної дисципліни «Основи психології»

Поточний контроль																		Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	40	100
3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	4		

Поточне оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру у наступних формах:

- усного опитування студентів на практичних заняттях та оцінки рівня їх знань;
- перевірки правильності розв’язання практичних задач;
- експрес-опитування (в усній чи письмовій формі).

Загальна оцінка знань студентів за поточним контролем

Результати поточного контролю знань студентів в цілому (за усіма формами робіт) оцінюються в діапазоні від **0** до **60** балів.

Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше **36** балів.

Оцінка за дисципліну визначається як сума підсумкового балу за поточну діяльність та балу за підсумковий контроль і виражається за багатобальною шкалою.

Оцінка з дисципліни, яка завершується екзаменом, визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність (не менше 36), бали за індивідуальну самостійну роботу здобувача освіти (не більше 6) та балів за екзамен (не менше 24).

Загальна бал з дисципліни становить 100. Сумарна оцінка за вивчення дисципліни виставляється за національною та європейською шкалою.

Підсумковий контроль у формі екзамену проводиться після завершення вивчення усіх тем дисципліни і складається здобувачами освіти у період екзаменаційної сесії.

Екзамен проводиться згідно з розкладу.

Підсумкове оцінювання знань студентів

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться у формі **заліку**.

Таблиця 14.2

Розподіл балів оцінювання при підсумковому контролі з навчальної дисципліни «Основи психології»

Оцінка в балах за поточне оцінювання	Оцінка в балах за підсумкове оцінювання	Оцінка за національною шкалою
54-60	36-40	Відмінно
45-53	30-35	Добре
36-44	24-29	Задовільно
менше 36	менше 24	Незадовільно

Контроль за рівнем та повнотою засвоєння матеріалу з навчальної дисципліни здійснюється через поточний, рубіжний модульний та підсумковий

контролі. Для підсумкового контролю з дисципліни «Основи психології» навчальним планом передбачено залік. На заліку визначаються якісні показники знань з дисципліни, набутих студентами під час вивчення курсу навчальної дисципліни. Крім підсумкового контролю для перевірки знань студентів використовуються також різні форми поточного контролю.

Протягом семестру студенти виконують різноманітні навчальні завдання, проходять комп'ютерне тестування з навчальної дисципліни. Результати виконаних студентами робіт оцінюються за кредитно-модульною системою. Загальна кількість можливих балів дорівнює 100. Поточне оцінювання, як правило, здійснюється під час практичних занять.

В ході проведення підсумкового контролю студент може покращити успішність та набрати додаткові бали. Кафедра може приймати рішення щодо звільнення студента від складання заліку і зарахування йому визначеної суми балів та традиційної оцінки в якості підсумкової оцінки. Загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**.

Загальна підсумкова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента (див. табл. 14.3).

Таблиця 14.3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
66-73	D	задовільно	
60-65	E		
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- робоча навчальна програма дисципліни;
- плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
- тези лекцій з дисципліни;

- методичні рекомендації та розробки для викладача;
- методичні вказівки до практичних занять для студентів;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- тестові та контрольні завдання до практичних занять;
- перелік питань та завдань для поточного і проміжного контролю знань з дисципліни;
- перелік питань до заліку, завдання для перевірки практичних навичок під час іспиту.

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Варій М. Й. Загальна психологія: [підр.для студ. вищ. навч. закл.] / Варій М.Й. – [3-тє вид.]. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 1007 с.
2. Велитченко Л.К. Вступ до загальної психології : програм. довідник / Одеса: Вид. В. В. Букаєв, 2012. – 406 с.
3. Загальна психологія. Навч. посіб. / [Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасека О.В.]. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.
4. Загальна психологія: [підручник для студ. вищ. навч. закладів] / [О. В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук ін.]; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К. : Каравела , 2011. - 464 с.
5. Загальна психологія : навч. посібник. - Київ : Центр учбов. літ., 2016. - 291 с.
6. Іванова О.В. Психологія: вступ до спеціальності : навч. посібник. - Київ: Центр учбов. літ., 2016. - 180 с.
7. Іїна М.Л. Загальна психологія: теорія та практикум : навч. посібник / Суми: Унів. кн., 2011. – 352 с.
8. Копець Л.В. Психологія особистості: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Копець Л.В. – К.: Вид дім. «Києво-Могилянська академія», 2007. – 460 с.
9. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посіб. – 2-ге вид., допов. / М'ясоїд П.А. – К.: Вища шк., 2001. – 487 с.
10. Максименко, С. Д. Загальна психологія : навч. посібник. - Київ : Центр учбов. літ., 2016. - 270 с.
11. Павелків Р. В. Загальна психологія: підручник / Павелків Р.В. - К.: Кондор, 2012. – 576с.
12. Психологія: Підручник / [Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова]. – К.: Либідь, 2001. – 560 с.
13. Партико Т.Б. Психологія : підручник. Київ: Ін Юре, 2014. – 665 с.
14. Поліщук С.А. Психологічні практики в системі підготовки практичних

- психологів : навч.-метод. посібник / С. А. Поліщук. Суми: Унів. кн., 2012. – 135 с.
15. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію : навч. посібник / Ю.О. Приходько. - 2-ге вид. К.: Каравела, 2010. – 233 с.
16. Савчин М. В. Загальна психологія : навч. посібник. К.: Академвидав, 2011. - 465 с.

Додаткова

1. Анатомія центральної нервової системи (спинний і головний мозок). Навч.метод. посіб. з анатомії людини. — К. 1999. — 120 с.
2. Дубравська Д. М. Основи психології: Навчальний посібник. — Львів: Світ, 2001. — 280 с.
3. Занюк С. Психологія мотивації та емоцій. — Луцьк, 2000.
4. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості: Навчальний посібник. — К.: Либідь, 2007. — 256 с.
5. Курова А.В. Задоволеність життям та суб'єктивне благополуччя особистості / А.В. Курова // Вісник Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова. — 2015. — №4. — С. 221-232.
7. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навчальний посібник. — К.: Вища школа, 2001. — 487 с.
8. Основи психології: Підручник / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. — К.: Либідь, 2002. — 630 с.
9. Русинка І. І. Психологія: Навчальний посібник. — К.: Знання, 2007. — 367 с.
10. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки: Навчальний посібник. — К.: Академвидав, 2005. — 520 с.
11. Цигульська Т. Ф. Загальна та прикладна психологія: Навчальний посібник. — К.: Наукова думка, 2000. — 190 с.
12. Цимбалюк І. М. Психологія. — К.: ВД “Професіонал”, 2004. — 304 с.
13. Цимбалюк І. М., Яницька О. Ю. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів. — К.: Професіонал, 2004. — 215 с.

Додаткові інформаційні ресурси

1. Загальна психологія - Варій М. Й.
<http://www.infolibrary.com.ua/books-book-113.html>
2. Загальна психологія - Павелків Р. В
http://pidruchniki.ws/15840720/psihologiya/zagalna_psihologiya_-_pavelkiv_rv

3. Загальна психологія - Сергєєнкова О.П.

http://pidruchniki.ws/17540906/psihologiya/zagalna_psihologiya_-_sergyeyenkova_op

4. Загальна психологія - Максименко С.Д.

<http://studentbooks.com.ua/content/view/1264/1/>

5. Основи загальної психології - Полозенко О.В.

<http://www.rulit.me/books/osnovi-zagalnoi-psihologii-tom-i-read-314904-1.html>